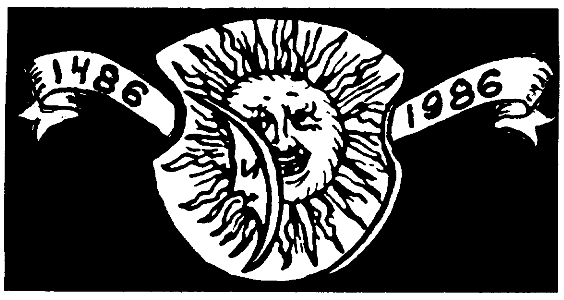
The Byelorussian Times

ЧАС
Двумоўны беларускі часапіс у З.Ш.А.

No.55, Vol.11, USPS 345—170 July 1986 9—06 Parsons Blvd., Flushing, N.Y. 11357 Price $1.35

FRANCISAK SKARYNA

1486—1540

500-TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF A PIONEER OF BYELORUSSIAN PRINTING

ALTHOUGH the record of Francisak Skaryna's exact day of birth has not survived to our time, according to most scholars and experts of early Byelorussian printing, Skaryna was born on the day of a solar eclipse, on March 6, 1486, in Polack, Byelorussia, or in the Grand Duchy of Lithuania as Byelorussia was called historically. In addition, Skaryna's often-used personal seal depicts the moon passing over the sun and thus probably symbolically records his birthday. In 1982 a very interesting account of Francisak Skaryna's birth was published in an article by U. Hlybinny, a well-known Byelorussian author in the United States, in the *Byelorussian Times*, No.38-39, July-September 1982.

Before Skaryna's time there were no printed books in the Byelorussian language, yet in Byelorussia, this was an era characterized by an advanced culture, by religious freedom and by political tolerance hardly found anywhere else in Europe. Most of Europe then suffered the consequences of religious fanaticism, persecutions and inquisitions. For example, Michael Servetus (1511-1553) was burned at the stake in Geneva for his "heretic" beliefs while his desciples preached freely in Byelorussia.

It was during this period of enlightenment in Byelorussia, that Francisak Skaryna decided to help disseminate knowledge and ideas among his people by means of books printed in their own native language.

After obtaining a doctorate in medicine from the University of Padua in Italy, where Skaryna's portrait hangs to this day among forty portraits of the most notable graduates of that university, he moved to Prague and in the years 1517-1519 began the task of publishing the Bible in Byelorussian. The work was completed in Vilna in 1522-1525, making Byelorussians the third nation in Europe, after the Germans and the Czechs, to have a Bible printed in their own language.

Skaryna used elaborately carved wooden type and his books were richly decorated and illustrated. The quality of Skaryna's workmanship has often been compared to that of the Elzevir family of Dutch publishers (1581-1712) who have enjoyed an almost legendary reputation for excellence in typography and design.

After publishing the Bible, Francisak Skaryna continued publishing other books, each with his own introduction containing expressions of religious tolerance, love for the common people and for his country.

Portrait of Francisak Skaryna. An engraving on wood from Skaryna's Bible, Prague 1519.

While the period of enlightenment in Byelorussia probably allowed Skaryna to engage in his publication activities, Skaryna, who was a highly learned man of his time, also contibuted immensely to the enlightenment by opening a door to the dissemination of knowledge and ideas on the level and extent not possible without printed books. By the end of the 16-th century, which is known as the "Golden Age" of Byelorussian culture, there were more than ten publishing houses in Byelorussia and their books reached out far beyond Byelorussia, into the territories of the southern Slavs and even to backward Moscow where Byelorussian books were banned and often burned. □

TO THE NORTH OF CHERNOBYL

AS more information on the accident at the nuclear power plant at Chernobyl becomes available from the Soviet and Western sources, it is becoming increasingly clear that most of the radioactive fall-out from the accident occured in Byelorussia. The reason is simply that the plant, which is located in northern Ukraine, is only a few miles from the Byelorussian border and that the winds carried nearly all of the air-born radioactive emissions from the plant to the north and north-west, directly to Byelorussia and what remained, further out over the Baltic Sea and to Scandinavia.

Byelorussia and north-western Ukraine are most severely affected by fall-out from the Chernobyl nuclear accident.

According to Soviet sources about 3.5% of the radioactive material in the reactor core got into the atmosphere and according to the Western experts this represents an amount of radiation greater than that released by the two atomic bombs dropped on Japan at the end of World War II.

Reports from Scandinavia point to an increase, rather than a decrease of Chernobyl related problems in that region. Radioactive contaminants, which were first deposited on the ground in Scandinavia, were absorbed by the plants and grasses and later ingested by the reindeer. Scandinavians, who depend heavily on reindeer meat, now find that the level of radiation in the meat is 50 times the safe level and is rising. Much of the fish in Scandinavia is also contaminated.

The amount of radiation released into the atmosphere at Chernobyl on April 26 and the following days was greater than that released by the two atomic bombs dropped on Japan at the end of World War II and most of this radiation drifted north over Byelorussia.

Byelorussia, of course, being closer

(contiued on page 2)

FREEDOM FOR BYELORUSSIA

Captive Nations Week in New York

After the rally in Central Park Dr. R. Horoshko from the *Byelorussian Timess* (left) and Mr. Horst Uhlich from the CNC (right) meet with Congressman Mario Biaggi (center).

On July 13, 1986, the Captive Nations Committee (CNC) of New York sponsored a parade on Fifth Avenue in Manhattan and a rally in Central Park to observe the Captive Nations Week and to demonstrate for the freedom of all captive nations.

Our good friend in Washington, Congressman Mario Biaggi, was the Grand Marshal at the parade and the main speaker at the rally. He delivered a strong anti-Communist speech, demanding freedom for all captive nations and gave special attention to the spread of Communism in Latin America.

Other speakers included: Abdullah Kwaja, president of the CNC; Horst A. Uhlich, honorary president of the CNC; Hon. John E. Nikas from the office of Governor Cuomo, reading the Governor's Captive Nations Proclamation; Dr. Maria D. Garcia Fonseca, president of WACAF; Habib Mayar, Afghan freedom fighter, and others. Dr. R. Horoshko, representing the Alliance of Byelorussians in America as well as Mr. Anton Shukieloyc and his group representing the Byelorussian-American Association, took part in the parade and rally.

A view of the Byelorussian group at the parade on Fifth Avenue

TO THE NORTH OF CHERNOBYL

(continued from page 1)

to Chernobyl, received a much heavier dose of radiation from the fall-out. Even though exact figures are not yet available, a reasonable estimate would be that Byelorussia received an amount of radiation in excess of that released by one, but less than by two, Hiroshima-type bombs. It is known that there is significant contamination of fish and vegetables in Byelorussia and in some areas large percentages of foods exceed allowable levels of radioactive contamination. In Byelorussia's Brest Province borderng Poland, 50% of milk and dairy products are tainted. In the Homel Province, also in Byelorussia, immediately adjoining the stricken power plant, 90% of the fish in the lakes and rivers are contaminated.

In Soviet-occupied Byelorussia, the Byelorussian press continues to devote much attention to the regions of southern Byelorussia most severely affected by radiation. A few typical examples of commentaries which appeared in the Byelorussian press are included below.

The 30 km zone around Chernobyl, which was totally evacuated, includes 50 Byelorussian villages with a population of 26,000. The evacuees were informed that they were not leaving their homes for a short time but probably for several years.

On the second day after the accident at Chernobyl, operational groups were formed in southern Byelorussia for the purpose of safeguarding the population and farm animals as well. They worked around the clock. Leaflets were distributed with instructions of how to protect oneself from radiation. Persons considered to be in high-risk groups were offered immediate evacuation. Medical technicians arrived in all villages in the zone and after checking the water, ordered all water wells in the area to be hermetically sealed because the ground water was contaminated with radioactivity.

Then the main evacuation began. Some of the privately owned livestock was bought by the collective farms so that those farmers could devote all their efforts toward protecting themselves. Within 36 hours the affected area was totally evacuated and only the militia remained patrolling the deserted villages.

The Ministry of Commerce of the BSSR had organized humanitarian aid for southern Byelorussia and in just one day began the delivery of hundreds of tons of uncontaminated food to the endangered region.

Preliminary medical examinations of the endangered population in southern Byelorussia began on the second day after the accident and

(continued on page 3)

The National Republican Heritage Groups Council (NRHGC) Adopts Resolutions

NRHGC held its 16-th annual Convention in Los Angeles, California, from June 26 to June 29, 1986.

According to reports, the Byelorussian delegation to the convention included Mr. Waclaw Melianovich, Comptroller of the Council and Chairman of the Byelorussian-American Republican Federation as well as Mr. Joseph Arciuch from California.

Congressman Duncan Hunter (R-Ca), former Chairman of the California Republican Party Mike Antonovich, and Director of Project '88 Max Hugel were among those who addressed the convention. By all accounts the convention was a success, yet the attendance was about one quarter of the attendance at previous conventions held in Washington D.C.

The Chairman of the Resolutions Committee, apparently angered by appointments to the Resolutions Committee made without his knowledge or consent, did not appear and consequently adoption of the resolutions did not go smoothly and required for the first time the formation of a so-called "resolutions task force".

The Resolutions Committee consisting of Dr. James H. Tashjian (Armenian), chairman, Dr. R. Horoshko (Byelorussian), Mrs. Mariana Mohylyn (Ukrainian) and others, prepared the draft of the resolutions which were then finalized at the convention by the above-mentioned "task force" of which Mr. Joseph Arciuch was a member.

The adopted resolutions were published by the NRHG Council and include, in part, the following items:

- Soviet disinformation which contributes to the moral and intellectual dishonesty present in our public debates concerning U.S. foreign policy issues should be resisted, unmasked, and rebutted publicly. Our Coucil should pay increased attention to this phenomenon and ... (to) the *duplicity* and *hypocricy* in the State Department's implementation of the President's policies.
- We express concern about the State Department's handling of the case of Miroslav Medvid, a notorious example of the timid, kowtowing approach of the State Department in the application of the basic American human rights principles in our policy towards the Soviet Union.
- We consider the policy, based upon the assumption that Warsaw Block countries can be weaned away from the Soviet Union with unilateral concessions, as pitifully naive.
- We commend the President, the Vice President and the Secretary of State for their assurances (?) that the United States does not recognize the division of Europe into spheres of influence.
- We oppose the Soviet policies of Russification and denationalization imposed on non-Russian populations of the USSR.
- **We urge the Voice of America to initiate broadcasts in the Byelorussian language.**
- The Council is disturbed and dismayed by the collaboration of the Office of Special Investigations with the KGB in cases of accused war criminals. ... We support the initiation of comprehensive congressional oversight hearings on the use of the KGB-provided, unsubstantiated evidence against a number of Americans by the Office of Special Investigations.
- Citizens fleeing from Communist-dominated nations who have requested political asylum should be assumed to be political refugees and should be granted asylum, subject to national security considerations.
- The Council and its members are proud of their participation in efforts to raise funds to restore the Statue of Liberty. We are offended by the absence of recognition for (our) communities .... The Medal of Liberty Awards did not acknowledge equitably the contributions of ethnic Americans.
- The Counil pays respect to the memories of all the nationalities who were the victims of the successive holocausts in this century: the Armenians, the peoples of the Soviet Union (who endured nearlu 70 years of brutal persecution ...), the victims of the Nazi holocaust, the Jews, the Gypsies and all other victims during World War II, and the more recent victims of genocide in Cambodia, Ethiopia and Afghanistan. ... we request the president to appoint more perepresentatives of ethnic Americans, whose ancestral lands suffered those atrocities, to the Holocaust Committee; and urge that Committee to include the historic evidence of the inhumanity committed against *all* peoples by totalitarian regimes.
- We sadly observe that the quid pro quo of the Helsinki Final Act has been, and is being, cynically and shamelessly violated. Human rights have become an almost irrelevant appendix to foreign policy which deals with other international issues. The Process must be made an integral part of the West's approach to East-West issues. Without linkage between the Helsinki Process and other aspects of foreign policy, the West will continue to be incapable of forcing the Soviets and their allies to comply with the Helsinki Accords.
- The U.S. should propose and work for acceptance of a judicial body ... which would review the laws of the signatory countries and compile a report of those laws which do not conform, to the Helsinki Final Act.
- We condemn the Soviet Union for failing to provide timely information on the nuclear accident in Chernobyl, Ukraine, thus endangering the lives of millions of prople, both in the USSR and in other countries. ■

У Парафіі БАПЦ ў Брукліне

- 15-га чэрвеня, 1986 году, адбыўся гадавы перавыбарчы сход парафіі Сьв. Кірылы Тураўскага ў Брукліне. На галоўныя функцыі былі выбраныя: Др. Р. Гарошка, старшыня; Сп. Б. Данілюк, заступнік старшыні; і Сп. У. Курыла, скарбнік.
- Закончыўся рамонт вонкавых сьценак царкоўнага будынку праз якія зацякала вада. Каштаваў 3,500 даляраў.

Ці Зьмяняецца Палажэньне Царквы ў СССР?

У СССР памалу пачынаецца вызваленьне Царквы з-пад бязпраўя й юрыдычны паварот царкоўнае ўлады герархіі. Нажаль нашае адсталае адшчэпніцтва, сьведама ці ня сьведама, яшчэ нібы трымаецца рэформы Хрушчова 1961-га году і ўлады тыпу „двацццаткі", так-званых „дзеячаў". У адшчэпніцкім (як і ў Хрушчовым) разуменьні герархія ня здольная кіраваць Царквою.

ВЯСНОЮ гэтага году ў заходнім друку й телебачаньні зьявіліся зацемкі й перадачы, што ў СССР сталіся некаторыя зьмены на рэлігійным фронце. Частка зь іх была пашырана па ініцыятыве *Кестону Калэджу* спасылаючыся на студзенскі нумар *Журналу Маскоўскай Патрыярхіі* (ЖМП).

Усе дасьледнікі якія займаліся вывучэньнем рэлігійнага стану ў Савецкім Саюзе, незалежна ад іх накіраванасьці, аднагалосна паказвалі на ненармальнасьць палажэньня Царквы ў СССР у сувязі з пазбаўленьнем яе юрыдычных правоў.

Гэта прыводзіла да поўнага безпраўя ў сэнсе праваздольнасьці рэлігійных таварыстваў і было адным з выразных дзеяў ганеньня на рэлігію й веруючых людзей. Царква існавала ў савецкім грамадстве, як калектыўны „пазбаўленец", ня маючы права ня толькі на якую небудзь уласнасьць, але й на выкананьне дзеяньня маючае праўнае значэньне. Усе храмы, дамы малітвы, будынкі, кажная драбніца ў храме і ўсе царкоўныя рэчы былі ўласнасьцю дзяржавы, аддаваныя „ў арэнду" рэлігійнаму таварыству. Кажная нават самая маленькая іконка запісвалася да інвэнтару храму, які знаходзіўся пад кантроляй мясцовага воргану ўлады, і калі што-небудзь з запісанага ў інвэнтар прападала, або паламалася, дык матэрыяльную, а часам і галоўную адказнасьць, панасілі сябры царкоўна-парахвіяльнай рады — так званая „двацццатка". Паўнамоцвы „двацццаткі" былі ў праўных адносінах агранічаны да такой ступені, за якой пачыналася ўжо акруга поўнага бязпраўя.

У першым нумары *Журналу Маскоўскае Патрыярхіі* за бягучы год, на апошняй 80-й старонцы прытаілася маленькая зацемка, на адну старонку, із загалоўкам „Нашы юрыдычныя кансультацыі" й з падзагалоўкам „Правы й абавязкі рэлігійнага таварыства." У скупых радкох артыкулу знаходзіцца вырашэньне аднаго з найважнейшых пытаньняў царкоўнага быцьця ў кажнай краіне. Тут надаецца рэлігійным таварыствам у СССР юрыдычнае права без якога Царква папросту ня можа поўнасьцю выконваць свае абавязкі й што абазначае пачатак нармалізацыі Царквы ў СССР і таксама, магчыма, пачатак вызваленьня яе з путаў наложаных дыктатурай. Адначасна паўстае пытаньне. Чаму такое важнае вырашэньне даводзіцца да ведама людзей праз прыхаваны артыкул у канцы рэлігійнага часапісу які нікога да нічога не абавязвае?

Згодна з „юрыдычнай кансультацыяй" камандная пазыцыя дзяржаўнай улады анулюецца, і вернікі атрымоўваюць дадатковыя магчымасьці да аткрыцьця новых парахвіяў. Цяпер парахвія, ці інакш, рэлігійнае таварыства, разглядаецца як аб'еднаньне дарослых веруючых грамадзян (сябры-заклад-нікі таварыства), пражываючых у адным раёне й адпаведна зарэгістраваных у дзяржаўных ворганаў. Рэлігійнае таварыства можа мець свой грашовы фонд з дабраахвотных ахвяраў і інш. Цяпер гэтыя сумы не абкладаюцца падаткамі як было раней.

Як бачым, Царква выстаяла і зьнішчыць яе да тла не ўдалося й наўрад ці ўдасца. Яна абярнулася ў сталую сілу, зь якой, так ці інакш, прыдзецца лічыцца. Гэта ў свой час разумеў і Сталін і ў цяжкі мамэнт вайны, прыклікаўшы Царкву на дапамогу, адчыніў эру „царкоўнага нэпу" цягнуўшагася да прыходу Хрушчова. Цяпер ідзе справа „перабудовы" савецкае дзяржавы, перабудовы эканамічнае й духоўнае таксама. Без апошняга далёка не заедзеш — трэба быць больш чым агранічанымі людзьмі, каб ня прыцягнуць да гэтай „перабудовы" сілу праваслаўнай Царквы ў Савецкім Саюзе.

Расейская праваслаўная Царква моцна зьвязана так-званай „рэформай" 1961 году. Падчас II-е Сусьветнае вайны, Сталін зацьвердзіў для Царквы варыянт царкоўна-парахвіяльнага ўставу, згодна якога духавенства атрымала вядучую ролю ў кіраваньні парахвіямі. Вынікі зараз-жа аказаліся: у сярэдзіне 1950-х гадоў у СССР лік праваслаўных храмаў узрос да 22,000, замест поў тысячы перад пачаткам вайны. Хрушчоў, пачынаючы свой паход супраць Царквы, адразу стукнуў па царкоўна-парахвіяльным уставе. Царкве быў сілай навязаны новы ўстаў 1961 году, згодна з якім, духавенства адсоваецца ад кіраваньня парахвіяльнымі справамі, якія цалкам перадаюцца „двацццатцы" і практычна папалі ў рукі царкоўных старастаў. Наступіў пэрыяд „дыктатуры царкоўных старастаў". У шмат якіх выпадках старасты ператварыліся ў дапаўняючы тормаз дыктатуры, у вочы й вушы камуністычных партыйных ворганаў. Кандыдатура кажнага старасты вельмі дакладна перагледалася „там дзе патрэба" (КГБ).

Ліквідацыя царкоўна-парахвіяльнага ўставу 1961 году й паварот да ўставу 1945 году зьяўляецца адной з неабходных умоваў нармалізацыі палажэньня Царквы ў СССР. Аб гэтым цяпер актыўна гаворыцца ў СССР і ёсьць на гэта надзеі.

Цікава заўважыць, што ў 1960-х гадох, якраз у пачатковы пэрыяд рэформы Хрушчова, нешта вельмі падобнае перакінулася на нашу Беларускую Аўтакефальную Праваслаўную Царкву пры помачы прысланага з Маскоўскае Царквы Юрага Абрэмскага й завялася ў нас у практыку дыктатура малой групкі „дзеячаў" варожа настаўленых да герархіі Царквы, нібы той самай савецкай „двацццаткі". Гісторыя ізноў паўтарылдася ў 1980-х гадох паўторным адшчэпніцкім рухам у Амэрыцы й Канадзе які, за вынятком парафіі ў Нью Ёрку, яшчэ не закончыўся. ☆

Патрэбнае Новае Кіраўніцтва ў Радзе БНР

СЁНЬНЯ беларуская справа мае ўзрастаючы міжнародны характар і беларускае сяброўства ў Арганізацыі Злучаных Народаў амаль гварантуе, што тады, калі народы ўсходняй Эўропы будуць атрымоўваць сваю незалежнасьць, паміж імі будзе й незалежная Беларусь. Няведама толькі якой будзе тая Беларусь, як вялікая і ў якіх межах, але гэта іншае пытаньне.

На захадзе, ў краінах вольнага сьвету якія напэўна будуць мець уплыў на аднаўленьне свабоднай Беларусі, наша эміграцыя павінна дакладна й канкрэтна прапагаваць ідэю беларускай дзяржаўнасьці й бараніць яе ад імпэрыялістычных тэндэнцыяў нашых усходніх і заходніх суседаў. Пры гэтым, ідэя беларускай народнай ці нацыянальнай царквы заўсёды памагае, а ў пэўных выпадках дае лепшыя вынікі за палітычны падыход да беларускае справы й таму мы таксама павінны прапагаваць і ганарыцца сваёю чыста беларускаю й незалежнаю *Беларускаю Аўтакефальнаю Праваслаўнаю Царквою* на чале з усімі прызнаваным і ўсімі ганараваным Мітрапалітам Ізяславам. Існаваньне беларускай Мітраполіі ёсьць нашае надзвычайна вялікае дасягненьне ў чым іншыя народы, як напрыклад вольныя Баўгары, ня маючыя сваёй незалежнай царквы, нам вельмі моцна зазадросьціць.

Ідэі беларускай дзяржаўнасьці могуць быць розныя і ўключаюць нашу слаўную гістарычную Літву, але для рэпрэзэнтацыі беларускай дзяржаўнасьці ў вольным сьвеце сёньня й для мэты суадносінаў з іншымі, пераважна экзыльнымі ўрадамі, усё-ж ідэя Беларускай Народнай Рэспублікі, прагалошанай у 1918 годзе, нам патрэбная й павінна заняць першае месца ня гледзячы на непажаданае кіраўніцтва ў сёньняшняй Радзе БНР. Ідэя БНРу ёсьць большая за тых малых людцаў якія часова знаходзяцца ў Радзе БНР і выкарыстоўваюць сваё становішча для развалу БАПЦ. Памятайма, што Рада БНР можа існаваць толькі ў экзылі й яна ніколі ня вернецца на Бацькаўшчыну бо ў вольнай Беларусі на яе ня будзе патрэбы,

Старшыня хто хацеў-бы кіраваць Мітрапалітам

але БАПЦ можа й напэўна вернецца на Бацькаўшчыну й будзе прадаўжаць сваё існаваньне ў незалежнай Беларусі.

Тут часткова й крыецца трагэдыя нашага часу. Сёньняшняя Рада БНР, абсаджаная адшчэпнікамі ў запраўднасьці ці па перакананьні, умешваецца ў Царкоўнае кіраўніцтва й б'е беларускую царкву якой пабіць ня можа. І каб запытаў. дзе тут лёгіка, ніхто не адкажа.

На нашу думку, павінна быць склікана надзвычайная сэсія Рады БНР для выбару новага кіраўніцтва БНР не замешанага ў шкадлівым для ўсіх адшчэпніцтве й якое перастане разбураваць БАПЦ, перастане ўмешвацца ў рэлігійнае кіраўніцтва царквы куды яму й ненадежыць умешвацца, а з чыста палітычнага боку адпаведна ацэніць веліч і важнасьць беларускай Мітраполіі й БАПЦ для беларускага народу. ☆

On August 15, 1986 the **BYELORUSSIAN-AMERICAN REPUBLICAN CLUB** of New York participated in a very successful fundraising Cocktail-Recepion for the New York Republican Gubernatorial candidate Andrew P. O'Rourke. Persons wishing to attend a Chinese banquet in honor of our very good friend, U.S. Senator A. D'Amato and also to meet with the senator personally later in September, please contact the **B—A—R—CLUB.**

TO THE NORTH OF CHERNOBYL

(continued from page 2)

were gradually increased as medical teams began arriving from all parts of Byelorussia. These medics continue to monitor the radiation levels in plants, food and farm animals as well.

These reports from the Byelorussian press would indicate an orderly and an efficient evacuation from a relatively small primary radiation area and there is no reason to doubt them. But the stricken area is large and spread of radioactivity is far greater than had been reported at first. There were other evacuations and those reportedly were chaotic and poorly organized.

One month after the accident dangerous levels of radioactivity were detected in an area near Homel (a city in southern Byelorussia), resulting in an evacuation of about 20,000 adults and 60,000 children. Other reports indicate that so far, a total of 112,000 adults and 310,000 children were removed from the contaminated regions of southern Byelorussia and northern Ukraine.

In an attempt to prevent further contamination of drinking water near the reactor site, clouds in the primary 30 km zone around the damaged reactor were seeded with rain inhibiting chemicals and precipitation over the zone has come to a stop. This procedure has allowed the short-lived radioactve isotopes to decay away on the ground and so far has prevented them from being washed into the rivers. However, this action has no effect on the long-lived isotopes which eventually will get into the water if not removed first. Similarly, efforts to divert the ground water from the reactor site by pumping it away so that the water would not pick-up additional contamination, while helpful, have only a limited chance of success.

The reactor itself is being encased in concrete to permanently seal in the remaining 96.5% of radioactive material which has a radiation value equivalent to about 50 Hiroshima-type bombs. Under constant bombardment of intense radiation from within the concrete will deteriorate and its structural integrity is uncertain over a long period of time, while the radiation will last for hundreds of years. During all this time the entombed reactor must be cooled so that the entire structure does not melt under the internally generated heat associated with radioactive decay. This is a very difficult task and the waters of the Dniepr river basin will always be suspect and uncertain.

Workers handling clen-up in contaminated areas of Byelorussia are

(continued on page 4)

Ад Кансысторыі Б.А.П.Ц.
АСЬВЕДЧАНЬНЕ

Ад нейкага часу ў нашым грамадзтве на эміграцыі вядзецца сыстэматычная кампанія ачарняньня людзей — тых найбольш дзейных сярод нас і займаючых самыя адказныя становішчы зьвязаныя з нашай Сьв. Царквою. Раней гэтыя напады абмяжоўваліся да асоб духоўнага сану, але апошнім часам К. Акула прысьвяціў цэлы нумар (4 балонкі) сваіх *Царкоўных Навінаў*, Нр.3(28) за красавік 1986 г., ачарненьню Сп. Пётры Манькоўскага, закідваючы яму пра-савецкія сымпатыі цераз асацыяцыю.

Паколькі на гэтага заслужанага ў нас дзеяча ўжо ад даўжэйшага часу вядзецца ціхая, але злосная нагонка і ў сувязі з гэтай апошняй на яго напасьцяй уважаем за неабходнае прыпомніць усім і сьцьвердзіць ясна і нядвохзначна наступнае: Сп. П. Манькоўскі, які быў выбраны ў сябры Рады Б.А.П.Ц. яшчэ на ІІ Саборы ў 1972 г., а пазьней увайшоў і ў склад Кансысторыі ды стаў рэдагаваць *Голас Царквы* ад 1983 г., ёсьць у нас чалавекам вельмі добра вядомым, сыграўшым ужо ў жыцьці беларускае эміграцыі выдатную ролю. Добра ведаюць яго людзі яшчэ з Бацькаўшчыны і з Нямеччыны, ды мелі мы ўсе час добра яго пазнаць і тут за 36 гадоў. У пару бунту Абрэмскага ён быў галоўным памочнікам і дараднікам сьв. пам. арх. Васіля. Ад самага пачатку бунту Яноўскага-Мацукевіча ён стойка й ахвярна стаў да абароны легітымнае Б.А.П.Ц. і Яе Герархіі і ўжо сыграў у гэтым новым канфлікце важную ролю.

Сп. Манькоўскі, якому ўжо споўнілася 70 гадоў, здабыў сабе высокую адукацыю гуманістычнага тыпу. Ён ня толькі першаклясны журналісты, але й паважны працаўнік на навуковай ніве — ён спэцыялісты ў раньняй гісторыі славянства, гісторыі пачаткаў Русі й Літы, гісторыі Праваслаўнай Царквы наагул і Беларускай Царквы ў асаблівасьці. Пры ўсім гэтым ён у нас рэдкая птушка — знаток беларускай мовы, якой навучаў у сярэдняй школе яшчэ на Бацькаўшчыне. Ведае ён і шмат чужых моваў, славянскіх і заходніх.

Роўна як сам чалавек, так і яго погляды ўсім нам добра вядомыя: пачынаючы з 1946 г. ад выдаванага ім студэнцкага часапісу *Крывіцкі Сьветач*, ды ад газэты *Бацькаўшчына* ў Мюнхене, Нямеччына, і па сяньняшні дзень Сп. Манькоўскі за 40 гадоў апублікаваў у розных беларускіх часапісах і газэтах безьліч цікавых, пісаных на высокім інтэлектуальным узроўні, артыкулаў на грамадзка-палітычныя, гістарычныя і царкоўна-рэлігійныя тэмы. Беларусы і ўсе Праваслаўныя астанецца яму заўсёды ўдзячнымі за яго апошнюю сэрыю праграмных артыкулаў з гісторыі Праваслаўнага Веравызнаньня і нашае Сьв. Царквы, якія пралілі шмат сьвятла на нашу царкоўна-рэлігійную праблематыку, напаўняючы сэрцы верай і надзеяй на лепшую будучыню (гл. *Голас Царквы* Нр.Нр.54-57).

Мы добра разумеем ворага, якому моцна залежыць на зьнішчэньні, ці прынамся зьнявечаньні чалавека такога маштабу. Але што думаць пра тых, што ўважаюць сябе за патрыётаў нашых і робяць тое самае? А асоба сп. Манькоўскага заўсёды моцна кантраставала з тымі ў нас, хто любіць шмат гаварыць пра патрыятызм, а робіць якраз наадварот. Яго погляды на Саветы й на палітыку Масквы адносна Беларусаў ізоў-жа ўсім добра вядомыя, бо ён з імі ніколі не хаваўся, ані яны калі ў яго мяняліся. Аднаго ў яго ніхто ня знойдзе, каб і як шукаў — сымпатыі да Масквы ён ня выказаў ніколі і ў ніякай форме.

Сярод нашых вартасьцяў першае месца належыць нашай Сьвятой Беларускай Аўтакефальнай Праваслаўнай Царкве, найвялікшай нацыянальна-рэлігійнай цэннасьці ўсяго Беларускага Народу. Манькоўскі прыняў актыўны ўдзел у Яе тварэньні-адраджэньні й вось ужо 40 год, як Яе верна й ахвярна ўспамагае й бароніць. Калі такіх людзей мы не ўшануем і не аслонім ад варожых насскокаў, хто-ж тады ў нас астанецца?

Ведаем, што Сп. П. Манькоўскі ня зьбіраецца спыняць свае дзейнасьці на карысьць нашага паняволенага Народу й нашае Сьв. Царквы, а таму лёгка прадбачыць, што варожая акцыя накіраваная супраць яго можа прадаўжацца. Таму ўважаем за свой абавязак перасьцярагчы беларускую эміграцыю перад яўнымі й скрытымі правакатарамі, якія пашыраюць іжу і ўсякае зло, каб выклікаць сярод нашых людзей узаемны недавер. Пакажам-жа нашу грамадзкую сьпеласьць, даючы ім належны адпор у прэсе і ў грамадзкім жыцьці. ☆

CHERNOBYL A BIBLICAL PROPHESY

An incredible discovery was recently made by someone in the USSR linking the Chernobyl disaster to the following prophetic disclosure in the Book of Revelations also known as the Apocalypse:

"And the third Angel sounded, and there fell a great star from heaven, burning as it were a lamp, and it fell upon the third part of the rivers, and upon the fountains of waters; and the name of the star is called wormwood: and the third part of the waters became wormwood; and many men died of the waters, because they were made bitter." In the Ukraine and southern Byelorussia wormwood is called "chernobyl", a bitter wild herb used as a tonic.

With uncanny speed this discovery spread across the USSR giving Chernobyl the quality of an almost supernatural disaster.

TO THE NORTH OF CHERNOBYL

(continued from page 3)

being sent in in shifts from the various Soviet Republics, including Estonia.

One Estonian worker reported in *Rahva Haal*, an Estonian newspaper, that he had worked in the Homel Province. "We are cleaning houses and yards, burying deep everything that has been poluted," he said. "To start with, we managed with the equipment taken with us. Later extra motor wehicles, cranes, bulldozers and other necessary things began to arrive. The working day is from 7 in the morning to 7 in the evening."

In Byelorussia workers are using bulldozers to skim radioactive topsoil and debris off the surface of the ground for burial elsewhere. This, however, will lead only to a temporary improvement of the radiation situation which will continue to shift and change especially in areas of great variations in contamination levels. Such situation will persist probably for years until the whole area is totally decontaminated.

Across large areas of Byelorussia village wells are being checked one by one and are closed if they are found to have been contaminated.

According to Soviet reports, the cities of Kiev, Minsk and Homel — suffered some contamination, but all of them are now safe enough to welcome the evacuated children back for the opening of the schools in September.

It will yet be a long time before the full story of the disease caused by the radioactive fall-out in Byelorussia will be told. For the present there are only estimates based on a theoretical model. Soviets estimate that there will be 6,500 extra deaths as a result of the accident while Western experts estimate 24,000 due mostly to cancer. However, this number represents only one third of one percent of the cancer deaths that would be normally expected and most of these extra deaths will be among the people within the 30 km evacuated zone. Most of the damage from the accident is not to the people, but to the economy, to the soil and water supplies.

СЬВЯТОЙ ПАМЯЦІ
КАНСТАНЦЫЯ БУЙЛО

Беларуская пісьменьніца-Нашаніўка. Адна з пачынальніцаў сучаснай Беларускай паэзыі, памерла на чужыне ў Маскве 4-га чэрвеня г.г. Паэтка паходзіла з Віленшчыны. У Вільні ў 1914 годзе выйшаў яе першы зборнік паэзыяў *Курганная Кветка.* Ад 1923 году яна была змушаная жыць паза межамі Беларусі ў Расеі, аднак да канца не парывала сувязі з Беларускім народам і ягонай культурай. Мела 88 гадоў.

Разам з патрыётамі Роднага Краю глыбока сумуем з прычыны сьмерці паэткі.

Літаратурная Сустань «Баявая Ўскалось»

A Little Red *Tractor "BELARUS"*

During today's economic hardships on American farms there is an increasing market for the *Belarus*, a relatively inexpensive tractor imported from Byelorussia and sold in a number of countries in the free world. "Belarus" is also a name of an American corporation which imports and markets these tractors in the United States. It now has 125 dealerships in the U.S., which is small by American standards, and *Belarus* accounts only for about 4% of the total U.S. tractor market.

Belarus is a simple, basic tractor of the type that was built in the U.S. thirty years ago, but it is easy to maintain and has good fuel economy. *Belarus* is very distinctively painted *red*, whereas nearly all American-made and other foreign-made tractors and earth-moving machinery are painted yellow. The main attraction of the *Belarus* is its price of $12,000. The closest American-made counterpart is by John Deere and costs $32,000.

Some American farmers say that they would recommend *Belarus* to anyone, others would not buy anything made in Russian-controlled countries.

Belarus is shipped from Minsk through Montreal to its American dealers and the whole trip takes four months.

The **Byelorussian Times**

USPS 345—170
9—06 Parsons Blvd.
Flushing, N.Y. 11357, U.S.A.

A Byelorussian newspaper published bimonthly in January, March, May, July, September and November.

Dr. Roger Horoshko, Publisher
Annual subscription $8.00
U.S. currency only

From outside of the U.S.A. payment must be made by an international money order drawn on a U.S. bank or by a postal money order payable by the U.S. Post Office. For air mail to Europe add $4.00 or $6.00 to Australia.

POSTMASTER:
Send address changes to the
BYELORUSSIAN TIMES
Post Office Box 141
Whitestone, N.Y. 11357

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT FLUSHING, N.Y. 11355

ЧАС
Двумоўная Беларуская Газэта
Др. Р. Гарошка, выдавец

Выходзіць 6 разоў на год у студзені, сакавіку, травені, ліпені, верасьні й лістападзе.

Падпіска за 6 нумароў газэты (гадавая) каштуе $8 даляраў у Амэрыцы. З іншых краінаў грошы павінны быць перасланыя ў *амэрыканскіх далярах* банкавым або паштовым грашовым пераказам.

Летняя перасылка каштуе дадаткова: $6 да Аўстраліі й $4 да краінаў Эўропы.

☆

ВЫПІСВАЙЦЕ Й ПАШЫРАЙЦЕ АНГЕЛЬСКА—БЕЛАРУСКУЮ ГАЗЭТУ «БЕЛАРУСКІ ЧАС»

A PRAYER FOR BYELORUSSIAN VICTIMS OF CHERNOBYL

On June 15, 1986, His Eminance Metropolitan Iziaslav of the Byelorussian Autocephalous Orthodox Church held a special service in St. Cyril's of Turau Cathedral in Brooklyn, New York, and prayed for the health and well being of the many thousands of persons in Byelorussia who were adversely affected by the nuclear accident at the power plant in Chernobyl and the resulting radioactive fall-out in Byelorussia.

PRESIDENT REAGAN PROCLAIMS CAPTIVE NATIONS WEEK AND TALKS OF PEACE WITH MOSCOW

On Monday, July 21, 1986, President Reagan signed the proclamation designating the week beginning July 20, 1986, as *Captive Nations Week.*

During this year of "improved" U.S. relations with Moscow and a prospect for another session of Reagan-Gorbochev talks, the issue of the captive nations appears to be an embarrassment to President Reagan. The impression is that President Reagan signed the Captive Nations Proclamation only because he had to. The proclamation is full of generalities and expressions of morality of the type typically used in church sermons. Only in one passage in the proclamation the President mentions "those nations whose aspirations for self-determination have been crushed by the Soviet empire" but, in accordance with the general tone of the proclamation, he does not name these nations.

Joining President Reagan for the signing ceremony in the White House were: Ambassador Lev E. Dobriansky, author of the Captive Nations Resolution and Chairman of the Captive Nations Committee; Ambassador Warren Zimmerman, Chairman of the U.S. delegation to the Viena CSCE Review Meeting (review of the Helsinki Agreement); U.S. Senator Storm Thurmond; U.S. Congressmen William S. Broomfield, and Benjamin A. Gilman.

In an unprecedented move, President Reagan used the occasion of the signing ceremony to call for an arms agreement with the Soviet Union and an improvemet of relations with Moscow. It is almost as if the President had forgotten the purpose of the Captive Nations Week which is to help free those nations from Soviet domination. Many believe that the President has given in to the wishes of the State Department for this is definitely not the fiercely anti-Soviet Reagan that we have had four years ago.

100,000 Беларусаў у Канадзе

Гэты лік беларускай іміграцыі ў Канадзе пададзены ў новым выданні Канадыйскай Энцыкляпэдыі, выданьне Гуртыга, Вініпэг, 1985. Інфармацыі паходзяць із савецкіх крыніцаў.

У гэтым выпадку нам прыходзіцца дзякаваць саветам, бо ў папярэдняе выданьне Энцыкляпэдыі нашыя беларускія „дзеячы" ў Вініпэгу, ня ведаючы справы, падалі вельмі малы лік — усяго 12,000 Беларусаў у Канадзе.

У Энцыкляпэдыі таксама шырака інфармуецца аб Беларусах наагул, галоўна на падставе працы праф. Садоўскага *Гісторыя Беларусаў Канады.*

• **ВЫТОКІ БЕЛАРУСКІХ ПЯЧАТКАЎ**, *Міхась Белямук*, Клыўленд, Огаё, 1986. Кніжка мае 47 бачынак. Зьмешчаны прадмова й гістарычны нарыс аўтара й фотокопіі 21 пячаткаў. Каштуе 7.50 даляраў.